

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

725.092.1

Hely

Idő

"1930"

Személy

Szerző: *Ju.*Cím: *Miért változnak folyton az utca-nevek?*Forrás: *Budapesti Hírlap**Bp.*

(Hely)

1930. I. 24.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Miért változnak folyton az utca-nevek?

Est nemcsak én kérdelem. Sőt. Ez állandó megbeszélési és őszintén szólva, bosszankodási téma a pesti publikum körében. Mert az emberek, akármit beszélnek, ragaszkodnak ahhoz, amit megszoktak, legyen az ember, vidék, ház, vagy akár név is. Példának okáért, ha a Gellérthegy tetejéről lekerülne a Citadella és bármilyen egyéb gyönyörű épületet raknának helyébe, meg vagyok győződve, hogy ez a lakosság nagy részét kellemtelenül érintené, csak azért, mert megszokta a Gellérthegy körvonalát így, ahogy van; és még húsz esztendő múlva is emlegetnék, hogy: bezzeg, amikor még ott terpeszkedett a jó öreg Citadella! Az volt csak a jó idő! Pedig az, hogy a Citadella ott van-e, vagy sem, a Gellérthegy tetején, még csak nem is okoz nekik alkalmatlanságot, vagy fejtörést. Ellenben, ha a főpostára siet valaki, aki néhány esztendőt vidéken töltött, valami életbevágóan fontos és sürgős levél feladása végett és pénzt, meg fáradságot nem kímélve, taxiba veti magát s odaszól a sofförnek: a Koronaherceg-utcaiba, majd szólok, hol álljon meg; a sofför pedig, miután végiglapozta utca-névjegyzékét, kijelenti, hogy ilyen utca nincs; mire az illető még elég nyugodtan, de az idegességtől remegő hangon, — t. i. igazán nagyon sürgős, hogy a levelet még négy előtt föladjam, különben egy nappal később érkezik meg rendeltetési he-

lyére, amiből kiszámíthatatlan bajok keletkezhetnek, — megmagyarázza, hogy az az utca, amely a Kígyó-térbe torkolódik; de a sofför újra végiglapozva névjegyzékét, ellentmondást nem tűrő hangon jegyzi meg, hogy olyan nevű tér nem létezik; sőt még azt is kétségbevonja, amit a vidéki úr t. i. állít, hogy ezen névtelen hős, akarom mondani tér, egyik nyulványa a Hatvani-utca, mely a Kerepesi-út folytatása, és mindezen féltreértések, t. i. hogy az illető a Petőfi Sándor-utcára, illetve Apponyi-térre, Kossuth Lajos-utcára és Rákóczi-útra gondolt, csak a járásbírószági tárgyaláson derülnek ki, ahová a vidéki urat könnyebb testi sértés vétsége miatt idézték meg és ahol őt annak rendje és módja szerint ötven pengőben el is marasztalják, a jelenlevő közönség nem kis épülésére, amely a kielégített jogérzet jól eső tudatában oszlik széjjel, mondván: Mert azt már mégsem lehet, minden igaz ok nélkül fölpofozni a szegény embert, csak azért, mert ő maga nem tudja az utcák nevét!

Ilyen esetben, mondom, érthető, ha az illető, akivel ez az eset megyik, kivételesen nem teljes mértékben honorálja a városi közigazgatás kétségén kívül mély és tüzetes átgondolásából eredő, bár a polgárság előtt nem mindig világos szabályrendeleteit, amelyekkel hosszabb, rövidebb, rendszeren inkább rövidebb időközökben széles gesztussal letörli az utcák és terek neveit az azokat jelző táblácskákról és újakat ír helyükbe.

Én azonban még más szempontból is bátkodok ezt a... hogyis mondjam csak...

változó névdivatot, helyteleníteni. Mindjárt megmagyarázom, hogy mire eszlok.

Hogyha francia, vagy angol könyvet olvasunk, amely Párizsban, vagy Londonban játszódik le, azonnal otthonosan érezzük magunkat. Tudjuk, hogy ha a hősnő délelőtt a Tuilérie kertjében sétál, ott szíve szerelmén kívül kizárólag játszódozó gyerekekkel és dadákkal, no meg egy-egy a dadát kísérő bakával (piu-piu) fog találkozni. Ami megnyugtatóan hat a gyöngédszívű és a lány hírnevéért aggódó olvasóra. Ellenben, hogy a Piccadilly-n a dandy-k tömege fogja őt szemügyre venni és hogyha a Rotten Row egyik házában él, úgy, bár az utca neve „korhadtt” jelent, mégis valószínű, sőt több, mint bizonyos, hogy jómódú szülők gyermeke. Mindez rendkívül sok fáradságtól és felesleges magyarázattól kíméli meg úgy az író, mint az olvasót és kedélyes otthoni hangulatot teremt. Angol, vagy francia könyvben ötven-száz évre visszamenőleg egy és ugyanazon utca és tér neveivel találkozunk. Magyar könyv ellenben? Hogyha húsz év előtti elbeszélést olvasunk, akár Boto-kudia fővárosában lehetnénk, oly idegen hangzású nevek ütnek meg fülünket. A korzó az Uri-utcában zajlik le, a kislány a Zöldfa-utcában siet rendez-vous-ra, a fiúk a Fasorban járnak iskolába, a gazdag emberek a Nagy János-utcában építenek villát és adják el kertjeik felét teleknek... egyszóval a mai generáció nem is sejtheti, hogy az akkori emberek hol éltek és mozogtak. Mert hogy a Petőfi: Uri-, a Vörös Pálné: Zöldfa-, a Vilma

királynő-út: Fasor, a Benczur pedig Nagy János-utca volt, azt én ugyan még tudom, de a mai generáció aligha sejtí.

Azonkívül pedig még egy kifogásom van: miért csinálnak temetőt a városból és fejfákat az utcák és terekből?, Hovatovább nem lesz egész Budapesten olyan zúg, amely ne valamelyik kisebb-nagyobb halottunkra emlékeztetne. Hiszen szép, szép a kegyelet, de hát mindent csak módjával. És utóvégre, miért ne viseltessünk kegyelettel a régi nevek iránt is. Nem hiszik, milyen jól esik a budai várban járva, az Ibolya, Kikelet, Nefelejts utcák neveit olvasni. Irtózza gondolok rá, hogy ezek is majd egyszer valami potrohos hanmentő kellemetlen hangzású, soha nem hallott névével cserélődnek fel. Csak ne jusson valakinek eszébe a Lánchídat... majdnem megmondtam, kinek a nevére átkeresztelni!

Mert hiszen van annyi új utca, amely most épül és még épülni fog, igaz, hogy a külvárosban, de hát idővel ott is több és több ember fog lakni, kereszteljék el azokat nagyembereink nevére. Higyjék el nekem, jut belőlük bőven. Hogyha tudniillik azonkívül... megrostálják, hogy kiket érdemesítenek eme kitüntetésre. Mert az, hogy valakit azért ismernek, mert egy utca van elnevezve róla, még nem ok arra, hogy azt az utcát róla elnevezzék.

M.